

דף נ עמוד ב

הרוצה לפדות בהמה שכבר הקדיש
 אותה לקרבן כדי שיתכפר בה חברו, ונפל
 בבהמה מום לפני הקרבנה⁶⁴⁸, הרי
 שהוא חייב להוסיף על ערך הקרבן עוד
 חמישית ('חומש') כדי לפדותה, וחברו -
 המתכפר - נחשב לבעלים של הקרבן
 לענין דין תמורה⁶⁴⁹.

של ציבור⁶⁴⁴, שעיר עבודה זרה⁶⁴⁵ וקרבן
 חגיגה⁶⁴⁶, שאין להם זמן קבוע, אינם
 דוחים לא את השבת ולא את הטומאה
 על אף שהם קרבן ציבור.

כהנים אינם חייבים להביא פר העלם
 דבר אם רובם או כולם שגגו על פי
 הוראה מוטעית של הסנהדרין⁶⁴⁷.

נפך-אסתר

לפני ה' על-שגגתם: ונסלח לכל-עדת בני
 ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל-העם
 בשגגה'.

646 את קרבן החגיגה (נקרא גם 'שלמי
 חגיגה') הביא כל אדם מישראל ביום
 הראשון של כל אחד משלושת הרגלים:
 פסח, שבועות וסוכות. אומנם מצות
 הבאת קרבן חגיגה היא חובה על כל פרט
 ופרט אבל בהתקבצם בירושלים, בעזרה,
 לחוג את החג הם הופכים לציבור.
 647 הכהנים אינם קרויים ציבור ואינם
 נחשבים כשבת.

648 אדם המקריב קרבן חייב להביאו ללא
 מום, שנאמר: 'איש כי-יקריב זבחה-
 שלמים לה' לפלא-נדור או לנדבה בבקר או
 בצאן תמים יהיה לרצון כל-מום לא יהיה-
 בו'; וכן יש איסור מהתורה להקריב קרבן
 בעל מום שנאמר: 'לא-תזבח ליהוה
 אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום כל
 דבר רע כי תועבת ה' אלהיך הוא' (ויקרא
 פרק כב פסוק כא).

649 'תמורה' היא בהמת חולין שהתקדשה
 על ידי אמירה המביעה רצון להחליף
 אותה בבהמה שכבר הוקדשה לקרבן.

א. מעיקרי דיני תמורה:

1. אסור 'לעשות תמורה', היינו אסור
 להמיר (להחליף) בהמת קדשים בבהמת
 חולין, שנאמר: 'אם-בהמה אשר יקריבו
 ממנה קרבן לה' כל אשר יתן ממנו ליהוה
 יהיה-קדש: לא יחליפנו ולא-ימיר אתו

644 פר העלם דבר של ציבור (כל אחד
 משנים עשר השבטים נחשב 'ציבור')
 מובא על ידי כל שבט מישראל כאשר
 הסנהדרין התירו דבר אסור - שאם היו
 עושים אותו במזיד היו מתחייבים עליו
 כרת ובשגגה חטא - רוב ישראל שגגו על
 פי הוראה זו. מקור הדין הוא בספר ויקרא
 פרק ד פסוקים יג-טו: 'ואם כל-עדת
 ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל
 ועשו אחת מפל-מצות יהוה אשר לא-
 תעשינה ואשמו: ונודעה החטאת אשר
 חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן-בקר
 לחטאת והביאו אתו לפני אהל
 מועד: וסמכו זקני העדה את-ידיהם על-
 ראש הפר לפני יהוה ושתט את-הפר לפני
 ה'.

645 שעיר עבודה זרה מובא על ידי כל שבט
 מישראל כאשר הסנהדרין התירו בשוגג
 דבר שיש בו עבודה זרה, ורוב ישראל
 שגגו על פי הוראה זו. מקור הדין הוא
 בספר במדבר פרק טו פסוקים כב-כו: '
 וכי תשגו ולא תעשו את כל-המצות
 האלה אשר-דבר ה' אל-משה: את כל-
 אשר צוה יהוה אליכם ביד-משה מן-היום
 אשר צוה יהוה והלאה לדתיתכם: והיה
 אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל-
 העדה פר בן-בקר אחד לעלה לריח ניחח
 לה' ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר-עזים
 אחד לחטת: וכפר הכהן על-כל-עדת בני
 ישראל ונסלח להם כי-שגגה הוא והם
 הביאו את-קרבנם אשה ליהוה וחסאתם